

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

La Alba-Iulia

Praznicul minunat al unirii noastre naționale, început săptămâna aceasta la București, se va încheia în 20 Maiu, a doua zi de Rusalii, la Alba-Iulia. Din acest prilej vor merge acolo M. Sa Regele Mihai, întreagă Familia domnitoare, Inalta Regență, guvernul, parlamentul și toți cari țin să se bucure de aniversarea fericită a neuitatelor evenimente dela 1 Decembrie 1918. Va fi acolo și biserica noastră, în frunte cu iubiții ei arhierici și Tedeum-ul solemn, ce se va face — în prezența unui reprezentant al Regenței și a câtorva miniștri — în biserica ce străjuiește mormântul marelui episcop Atanasie, făuritorul unirii noastre cu Roma, va arăta tuturor, că participăm cu toată inima la acest praznic al marelui uniri naționale, la înfăptuirea căreia am adus o contribuție atât de bogată.

Drept dovadă a sentimentelor ce animează această biserică, dăm aici cuvântul de sărbătoare al Preasfintitului IULIU al Gherlei, singurul ce-l avem până acum:

Țara întreagă va prăznuî în 10 Maiu a. c. la București și în 20 Maiu, a doua zi de Rusalii, la Alba-Iulia, a zecea aniversară a Unirii pe veci a Ardealului cu Patria Mamă.

Biserica, prin slujitorii ei, în cursul veacurilor de apăsare a fost ocrotitoarea neamului, păstrându-i neatinsă conștiința națională. Identificată totdeauna, fără șovăire, cu marile interese ale Neamului, în ziua mare a judecării s'a aflat împreună cu poporul credincios. Ziua fericită pentru Neam de 1 Decembrie 1918, este cea mai frumoasă răsplătă și pentru biserică.

Când se plinesc zece ani dela ziua istorică, se cuvine ca Neamul întreg să înalțe mărire lui Dumnezeu, care a făcut dreptă judecată. În aceste zile luminate ale Neamului, dela toate altarele noastre, de unde veacuri de-arândul s'a cerșit dreptatea lui Dumnezeu, să se ridice rugăciuni de preamărire Domnului, care a făcut judecată dreptă ca un Atolputernic și să fim mulțumitori. Faceți, Venerați și Iubiți Frați, ca poporul să iasă din acest praznic întărit sufletește, hotărât totdeauna de a urma cărarea părinților noștri, întru buna chivernisire a scumpei moșteniri, care ne-a hărăzit-o Pronia cerească. Arătați în cuvântare potrivită jertfa sultelor de mii, cari s'au stins pentru această întregire a Țării și Unire a Neamului, pe care, prețuindu-o, să o păzim cu tot sufletul neatinsă.

Pomeniți în rugăciuni toți eroi veacurilor și a războiului înfricoșat, în frunte cu marele Rege Ferdinand I, întregitorul de Țară, de fericită și în veci neuitată pomenire. Faceți calde rugăciuni pentru Maiestatea Sa Regele nostru Mihai I, nădejdea viitorului nostru tot mai luminat, și pentru întreagă Augusta Casă Domnitoare, păstrând nepieritoare recunoștință M. Sale Reginei Maria, Impărătesei tuturor Românilor.

Fie acest praznic întru toate și mai pe sus de toate sufletește, printră biruința sufletului creștinesc o prăznuim. Alba-Iulia Vă chiamă pentru a manifesta lumii întregi, că judecata dreptății lui Dumnezeu nu se revizuește. Dreptatea lui Dumnezeu este dreptate în veac.

Să mulțumim Domnului și să-L preamărim: „Mărire întru celea de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oamenii de bunăvoință“

De ziua eroilor

Câteva gânduri de actualitate pe marginea unor realități nu prea mângâitoare

de Dr. IOAN BĂLAN

Luând pildă dela biserică, — țara noastră, care ar vrea să fie creștină, dar nu are curajul să-și croiască un drum drept, pe ziua Înălțării Domnului a fixat comemorarea acelor bărbați mari, cari în cursul veacurilor și-au frământat creierii pentru a crea o soartă mai bună blajinului popor românesc. Acești oameni și-au uitat de sine cu totul. Au trăit ca adevărați vizionari, pregătind cu metodă și cu devotament zilele, pe cari truda și jertfa lor, cu ajutorul lui Dumnezeu, ni le-au adus.

Biserica, la pomenirile sfinților, caută cele mai alese cuvinte de mulțumită lui Dumnezeu printră a ridicat astfel de eroi, îndemnând în acelaș timp pe cei cari li cinlesc să le urmeze viața.

Pătrunși de cele mai cufioase sentimente față de eroii neamului, săvârșim pomenirea lor cum se cade numai atunci, dacă ne dăm silința să-i înțelegem și să păstrăm ceea ce ne-au lăsat moștenire.

Eroi nu sunt numai aceia, cari au avut nenorocul să moară pe roată, ori pe front, ori să mușcăiască în temnițele unguerești, respectiv în Siberia, pentru idealul național. Evident, cei cari au plecat la atac cu certitudinea morții, sunt în fruntea vitejilor. Într'un elan splendid de patriotism, din cea mai curată iubire de neam, ei s'au aruncat în foc cu semnul sfintei cruce, cerând ajutorul lui Dumnezeu pentru fapta ce erau să o săvârșească. Aceștia sunt martirii neamului, și jertfa lor o apreciază nu numai urmașii și moștenitorii lor, ci însuși Dumnezeu, care porunca aproapelui o propune în a doua poruncă, împlinirea ei socotindu-o asemenea cu iubirea ce o arătăm lui Dumnezeu.

Sufletele cinstite, cari apreciază jertfa vieții, adusă în cursul veacurilor de toți soldații morți pe toate fronturile pentru un viitor mai bun al acestui neam, le datorează și le aduc acestora recunoștință veșnică. Nu declamări, cari pot avea rostul pe scena teatrului, sunt jerbele de flori, ce le trebuie eroilor noștri: ei așteaptă dela noi reculegere sufletească, vreau să ne vadă urmași demni de faptele lor.

În lupta dintre bine și rău, de atâtea ori se ridică la suprafață răul. Chiar în această zi mare a eroilor, câți profitori de pe seama războiului de întregire a neamului, pe cari vârsta îi indica în tranșee, dar ei s'au învârtit la partea sedentară, ori s'au făcut a fi mobilizați la nenumăratele servicii ale Marelui Cartier General, cari n'aveau a face nimic cu războiul purtat de voinici, azi fac gură mare, și cu vorbele înveninate ale sufletelor lor murdare,

spurcă numele și memoria martirilor naționali Apele mari, cari varsă belșug peste ogoarele țării, în graba lor neglijează anumite lucruri și ridică la suprafață gunoaiie și cadavre. La fel fac și zilele mari, în cari obraznicii se ridică în fruntea praznicului, și profită de ostenețele altora. — Bag-seama, așa e peste tot. Coaliția unguerească în frunte cu Andrassy, Apponyi și Kossuth a dus lupta pentru dărâmarea guvernului, și cel dintâiu care a profitat a fost Alexandru Wekerle, care nu a avut nici cea mai mică parte în lupta coaliției.

Acestora trebuie să le facă față eroii de astăzi.

Trebuie să înceapă și această țară un drum nou. Transfugii tuturor partidelor trebuie să înfierăți și profitorii situațiilor înălțurate. Ne trebuie și astăzi oameni mari, cari să trăiască exclusiv pentru a croi o posibilitate de traiu neamului de pe aceste plaiuri. De vorbe goale și obraznice suntem sătui. De zece ani de zile am auzit destul spunându-ni-se: „De aceea am murit 800,000 la Mărășești!“ Ne-am săturat și de lumina ce s'a adus în multe sate de învățători și iuvățătoare, cari nu toți au fost la înălțime. Suntem până în gât sătui de atâția impiegați și funcționari, cari nu ne iubesc, căci nu ne cunosc, și nici nu vreau să ne cunoască păsurile și necazurile. Noi credeam, că un slujbaș al statului, fiind plătit de țară, e dator să muncească pentru binele țării; când la adică, foarte mulți au făcut pe față propagandă politică, neavând nici cel mai elementar simț de bunăcuviință. Noi credeam că „țara“ este egal cu „patria“, adică este mama tuturor fiilor săi; în realitate, mulți am avut amare suferințe de îndurat pe tema bisericii noastre, deși, la toate ocaziile, cei mai mari, au ținut să aducă frumoase elogii Unirii cu Roma și Blajului ei.

O primăvară se poate constata și în viața politică a României mari. E de datoria opoziției să facă opoziție; din vorbele și declarațiile ei, 50% trebuie socotite ca o împlinire a rostului ce-l are. Un număr de procente e de a se atribui supărării cauzate unora de momentul despărțirii, iar altul de momentul neajungerii la putere. Trecând peste acestea, constăți cu bucurie, că în atâtea chestiuni, opoziția aprobă punctul de vedere al guvernului. Luați anele parlamentului din vreme de pace, și nu veți găsi cazuri de acestea mai multe decât câți corbi albi ați văzut.

Tocmai acest ascendent al guvernului sprijinit de enorma majoritate a țării îi impune sarcini, pe cari alt guvern nu le avea în așa măsură. Țara așteaptă de la guvernul Maniu, mai mult decât de la oricare alt guvern, să facă legi drepte, ca slujbașul țării să nu poată face după cum îi taie capul, ori după cum îi dictează sentimentul; ci după cum îi poruncește legea, care este măsură luată pentru a asigura tuturor oamenilor cinstiți drepturile ce li-se cuvin.

E o primăvară, care se desenează în viața politică a țării; să nu se uite însă, că primăvara e numai timpul nădejilor, nu și al recoltei. Țara așteaptă cu mult foc o înfrățire adevărată a tuturor straturilor în muncă sfântă pentru binele neamului. Recolta ce o așteaptă țara, cere adevărați eroi, în fruntea treburilor. Celce nu este din rândul acestora, trebuie înlăturat.

Numai stând în fruntea țării eroi, a căror grije de binele țării și de avutul cetățenilor primează față de interesele proprii, — cari își frământă ziua și noaptea creierul pentru a găsi soluțiile cele mai fericite, și nu sunt nici un moment lași, vom putea ajunge ca țara să fie fericită. În acest caz martirii noștri de veacuri pot fi mândri de țara pentru care s'au jertfit.

Un omagiu al presei cehoslovace. Cel mai de seamă cotidian al Cehoslovaciei, „Prager Presse”, a scos de curând un bogat număr festiv, închinat praznicului nostru național al unirii.

Realizat în condițiuni tehnice superioare, numărul acesta jubilar al marelui cotidian din Praga întrece — cu cele 120 pagini ale sale, între cari 50 ilustrate —, tot ce s'a făcut în presa noastră din prilejul serbărilor unirii. Coperta în culori reprezintă foarte reușit stema României și chipul M. Sale Regelui Mihai, iar restul ilustrațiilor înfățișează oameni, locuri și instituțiuni din România, dând asupra ei o icoană din cele mai simpatice. Ceeace nu s'a putut da prin aceste ilustrații se completează în chipul cel mai nimerit prin articolele bogate și variate cari înfățișează, cuminte și temeinic, toate

aspectele vieții culturale, artistice și economice a țării noastre. Articolele sunt semnate de Beneš, Kuenzi-Jizerski, abatele Zavoral, prof. Mareulek, Iarnik, și alte personalități cehoslovace, iar dintre ai noștri găsim numele miniștrilor Mironescu, Madgearu, Răducanu, Bocu, Emami, apoi ale dd. Iorga, Gafencu, Țițeicu, Manoi-lescu, Bucuța, Păcliganu, Petranu, Boilă, Cizek, colonel Rădulescu și alții.

Primit cu entuziasm de publicul țării noastre, numărul acesta din „Prager Presse”, o adevărată carte despre România, este o dovadă din cele mai grăitoare a prieteniei, care ne leagă de țara vecină și aliată a Cehoslovacilor.

Scrisoare deschisă

Exelenței Sale, Înalt Preașfințitului și Preabunului Părinte, Dr Vasile Suceu, arhiepiscop și mitropolit *)

Exelența Voastră,

Bucuria ce-o simte copilul în mângăierile și alintările părinților săi, a simțit-o și sufletul meu atunci, când Exelența Voastră, ca un bun și duios Părinte, mi-a trimis frumosul dar pentru cartea II a romanului meu religios o moral: „Dureri și Bucurii”.

Cuvintele ce mi-ați adresat cu această ocazie, vor fi pentru mine ca un „momento” și totodată îndemn spre a lupta mereu și fără preget spre tot ce este ideal.

Sufletul unui scriitor, înclinat de obicei spre melancolie, decepționează ușor, când constată nepăsarea semenilor săi, cari — onoare excepțiilor — sfidând orice ideal, se sbat numai și numai spre proverbialul „douce farniente”. Și, ce mângăiere pentru acest suflet, când meditănd asupra nepăsării omenești, se pomenește tocmai cu

*) Publicăm cu plăcere aceste șire ale colaboratorului nostru, și o facem cu atât mai bucurios că — în lipsa altor șire de recomandare a lucrării de care se vorbește în ele, pe cari n'am ajuns până acum să le facem —, pot să servească și drept un îndemn, către toți oamenii de bine, să sprijinească activitatea literară a autorului lor, un scriitor de seamă al bisericii noastre. N. R.

sprijinul acela, pe care n'ar fi îndrăsnit nicăieri măcar să-l viseze.

Putea-voi oare să mă fac pe deplin vrednic, de această atenție și bunătate? Cine știe... În vâlcă plângerii patimile sunt multe, iar sufletul omenește e atât de neputincios și slab.

Bunului Părinte, ca unuia dintre cei atât de rari azi, cărora li-se potrivesc cuvintele:

Plângând te-ai născut pe-acest pământ

Și ce-i ce te-au așteptat te-au primit răsând;

Deci astfel să trăiești, c'atunci când vei muri,

Zăbind să părăsești pe ce-i ce te vor plânge! —

pe lângă viile mele mulțumiri, îi urez, ca bunul Dumnezeu să-l dăruiască sfintei noastre biserici în pace, întreg și sănătos, întru zilele îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului.

Al Exelenței Voastre cu profundă venerațiune fiască

Sabin Gheorghe Truția

Din lămuririle date în chestia „voinicilor” din partea președintelui de consiliu; Ia ședința de la 3 Maiu a Camerei, d. Iuliu Maniu, președintele consiliului de miniștri, a răspuns la interelările ce i-s'au adresat în chestia cunoscutei mișcări de „voinici” de pe „câmpul Libertății”, precizând, în aplauzele Camerei, că rostul acestora nu este să se substituie viedată — cum s'a afirmat, fără temei — autorităților legale ale statului, ci să singur și exclusiv acela de-a cimentea, prin aportul sporit de însufiețirea unei organizații aparte a tineretului, legăturile dintre membrii partidului cărui aparțin.

În legătură, d. I. Maniu a pus la punct și vâlva ce s'a făcut în jurul afirmativei participării la serbările de la Blaj a I. Preașfințitului nostru mitropolit Vasile, împrejurare pe care oamenii de rea credință — cum s'au dovedit — din nou atât liberalii, cât și averescanii — au căutat s'o exploateze cu nerușinare în interes de partid.

Iată ce-a spus în această chestiune d. Iuliu Maniu.

„A doua chestiune care s'a pus în legătură cu aceasta, este așa zisa participare a

☐ ☐ Folta „Unirii” ☐ ☐

Gânduri mereu actuale

— Căutăm o concepție despre lume —
de Ottocar Prohászka

II. Partea finală

Indată ce ne-am format în noi o icoană despre lume, fie icoana aceasta senină sau întunecată, avem o concepție despre lume. Și ce poate fi concepția despre lume, decât contemplarea lumii? Ce poate fi altceva, decât icoana lumii, care și-a creat-o sufletul după chipul și simțul lui propriu? Mulțimea așa de variată a lucrurilor e încadrată aici într'un rezumat unitar și compact — totul e contopit aici într'o unitate.

Dar contopit-a oare într'o unitate diversitățile vieții, cel ce a devenit nenorocit, când a ajuns la conștiința de sine? Și deșteptatu-s'a oare, celce s'a deșteptat în chinuri? Și are vreun preț conștiința aceea, care-i conștiința numai a mizeriei și a durerii? Și treapta superioară a existenței să fie oare viața aceea, de care se ține, ca o umbră nedeslipită, îndoiala și nemulțumirea? Ce folos să analizăm și să sintetizăm totul — unterscheiden und verbinden —, dacă disarmonia existenței în conștiința noastră se transformă într'un urlet îngrozitor, dacă în zimbetul florilor nu vedem decât niște hieroglife false ale existenței, și dacă în strălucitorii astri nu întrezărim decât străfulgerările unei

vieți ce se stinge în adâncuri? La ce bun să potențăm totul, toate contradicțiile vieții la gradul superlativ al desnădăjduirii? Am verifica astfel în contul nostru zisa lui Schiller: Der Mensch wurde aus einem glücklichen Objekt ein unglücklicher Künstler! Nenorocit e artistul, care stinge raza de lumină, care transformă lumea în beznă, existența în chin și viața sa într'un sbucium fără rost. Arta unui astfel de artist e — arta otrăvitorului. Acest artist se otrăvește pe sine. Ideile lui sunt miasme ucigătoare; cuvintele lui infectează mediul; vârful uneltei lui rănește sufletele sănătoase, ca în rană să picure apoi veninul morții. De ce s'a mai născut unul ca acesta, ce folos că a ajuns la conștiința de sine și cugetă? Acesta își poate blestema, împreună cu Iov, nașterea, ziua și ora, în care a văzut lumina zilei. Iov însă murmură numai asupra unui nor trecător al vijeliioaselor încercări, ce-i trimisese Domnul, cari încercări nu le considera drept nenorocire exasperabilă, pe când mulțimea Iovilor noștri moderni privește lumea drept o grămadă de gunoiu, existența un chin, corpul o boală cruntă, iar în Dumnezeu vede numai cauza urgiei implacabile ce se descarcă mereu asupra muritorilor.

Aceștia sunt pesimiștii. Sufletul lor este o lentilă convexă, care transformă în mumie și cea mai frumoasă față de înger; sunt artiștii uritului, ai grotescului... unglückliche Künstler!

Nenorocirea însă e de mai multe soiuri. Există și un soi de artiști, al căror suflet, la fel, e numai anomalii și linii încâlcite. Sunt apoi alții, cari se agață de plăcerile lumii trecătoare,

ca de niște stropi de miere. Alții iară se însușesc fleșec pentru așa numitul phaenomenon, gustându-și cu nesăț viața, țin să culeagă toate plăcerile ce le poate oferi încântătoarea lună Maiu, susurul lin al luncilor e muzica lor, și în muzica aceasta ei găsesc suprema fericire, ce o poate oferi existența. Aceștia alegă ca fluturii, cântă ca greerii, ciripesc ca vrăbiile, se bucură de razele soarelui, dar în aceeaș vreme sunt nesimțitori și cruzi față de dorințele și aspirațiunile sufletului lor, care tinde spre viața cea vecinică. În toiul bucuriilor lor, ei nu vreau să știe și să ceară de nimic. Dacă sufletul se zbate, suferă, dorește și cearcă să iasă la lumină, ei arată numai spre floare și spre raza de soare; dacă sufletul gravitează spre adâncimi, ori tinde spre înălțimile cerului obârșiei sale, ei îl izolează și-l înăbușe în atmosfera neguroasă umedă și sufocantă a acestei vieți vremelnice ce se stinge. Ce artiști nenorociți sunt aceștia și ce opere superficiale și mici produc ei? Ei ne îndeamnă să ne bucurăm de luna Maiu, dar nu pot îndepărta de la noi toamna ce se apropie cu pașii repezi! Ne invită să ne încununăm cu flori, cum toate că văd și ei că în cununa de flori n'aduce decât semnul ofilirii și al iernii. La capătul tuturor perspectivelor anunțate de ei ne așteaptă amenințător turburătorul și întunecatul sfârșit al vieții, vremelnicia și nimicirea. Ce rost mai are viața, progresul, inteligența și conștiința individuală? Ce sens mai are arta, prin care ne trudim să cuprindem într'o icoană existența armonioasă, viața și universul, dacă icoana aceasta se distramă, și nu e altceva decât min-

S. mitropolit din Blaj la această solemnitate, participare care însă n'a avut loc. I. P. S. mitropolit n'a luat parte la acest act. I. P. S. mitropolit nu face politică și prin urmare este evident că învinuirea s'au temerea, aprinsă în pasajul respectiv din interpelarea lui Djuvara, este cu totul lipsită de temei.

„Este adevărat însă, d-lor, altceva. Este adevărat, că d-nii miniștri Aurel Vlad și Voicu Nițescu, iarăș conform tradiției noastre, și ca articulari și ca miniștri ai țării, și-au ținut o datorie să se prezinte I. P. S. Sale, în patul său. Este aceasta așa de firesc, așa de natural, încât d-lor miniștri și I. P. S. Sale nu se poate aduce vre-o vină. Și este adevărat, că I. P. S. Sa a avut la masa sa seara, absolut independent de această serbare, pe d-nii miniștri, care erau în Blaj. Este foarte firesc și parte natural mai ales, că d. Voicu Nițescu, eșii ortodox, a servit două ani, alături de mine, ca contenciosul mitropoliei din Blaj, este bun prieten și cunoscut al I. P. S. Sale, lăsând acolo cele mai excelente amintiri, iar d. Aurel Vlad, eșii ortodox, n'a lipsit de la nici o manifestare politică sau culturală, și de la foarte puține chiar bisericesti, cari s'au petrecut în Blaj de 10 de ani (aplauze pe băncile majorității). Prin urmare prezența lor n'a fost altceva decât un omagiu adus de guvern unui înalt prelat, ceea ce suntem dator să facem totdeauna fiecărui prelat, ca recunoștință față de legăturile din trecut între I. P. S. Sa și între acești dd. miniștri.

„Peste tot, d-lor, dv., când examinați lucrurile acestea, manifestările acestea bisericesti în legătură cu viața politică și când examinați atitudinea arhierilor, să nu uitați fetul cum gândeste poporul românesc din Transilvania. Biserica a fost care ne-a mântuit naționalitatea, care ne-a mântuit limba; și aceasta nu se uită în timp de 10 ani (aplauze pe băncile majorității). Și nu este permis să se uite niciodată (aplauze prelungite pe băncile majorității, strigăte de bravo). Înălții prelați ortodocși și uniți din Ardeal nu fac politică, dar ei n'au căzut din văzduh în Ardeal. Ei au luat parte, în tinerețea lor, la luptele de emancipare națională. (Aplauze

prelungite pe băncile majorității). A făcut-o Prea Sfințitul mitropolit din Blaj, a făcut-o I. P. S. Nicolae Bălan din Sibiu (aplauze pe băncile majorității), a făcut-o P. S. Ciorogariu din Oradea, a făcut-o P. S. Nicolescu din Lugoj, și au făcut-o toți la rândul lor, cari ilustrează astăzi aceste scaune arhieresti, alături de I. P. S. Patriarhul Miron, azi Regent. Și d-lor, dacă noi nu putem uita biserica, nici ei nu pot uita trecutul și printr'o strângere de mână frățescă, întru amintirea luptelor din trecut și pentru încurajarea sufletului creștinesc și național pentru viitor, să nu vedeți dv. o conspirație politică între biserică și între partid, nici între cler și noi, cari suntem simpli luptători trecători ai zilelor de astăzi pentru mărirea zilelor de mâine. (Aplauze prelungite, strigăte de bravo pe băncile majorității). —

Acestea sunt, după oficiosul român al guvernului, „Dreptatea“, declarațiile președintelui de consiliu, și sperăm, că dacă precizările date de noi imediat după serbarea „voinicilor“, n'au avut darul de a scoate din lume neadevărul ce s'a debitat la adresa I. Preasfinției Sale p. mitropolit Vasile, o vor putea face măcar aceste declarații autorizate.

UN APEL

— Pentru o nouă biserică unită la Alba-Iulia *) —

Subsemnații, în calitate de mandatar ai românilor uniți din Alba-Iulia, și cu înalta încredințare a I. P. S. S. mitropolitului Dr. Vasile Suciuc de la Blaj (Nr. 2749—1929), ne luăm voie

*) La rugarea stăruitoare a inițiatorilor, publicăm și noi acest apel, căruia apropiatele serbări jubilar de la Alba-Iulia îi dau chiar o notă de actualitate și îndemnăm și din partea noastră la contribuire pe toți cari pot să o facă. Marea cetate alui Mihail Viteazul și cetatea nebiruită a unității noastre naționale — unde s'a încoronat întâiul Rege al tuturor Românilor —, este în aceeași vreme și leagănul bisericii noastre române unite cu Roma, meritând astfel toată sollicitudinea celor ce ținem la moștenirea marilor arhierii Teofil și Atanasie. — În cât ne privește, deschidem bucuros aceste coloane pentru a ține chestiunea la suprafață și a chita contribuțiile ce se vor face. N. R.

a apela la maritimia D-voastră, rugându-vă să binevoii a ne întinde o mână de ajutor, contribuind cu obolul D-voastră la **zidirea unei biserici monumentale în centrul acestui oraș**, în care a voit Dumnezeu să se înjghebeze acel mare noroc al neamului, care este sfânta unire cu Roma.

Dacă în cursul celor 229 ani, decând a luat ființă, această biserică a fost totdeauna călăuză cea mai sigură, straja neadormită și apărarea nebiruită a legii și limbei românești, a ființei noastre etnice, avem desăvârșita credință, întemeiată pe trecutul ei atât de glorios, că tot acestei biserici îi revine sarcina, de a fi nu numai ocrotitoarea bunurilor sufletești ale fiilor săi, ci și o pavază sigură pentru întreg neamul românesc, până la sfârșitul veacurilor.

Și dacă în cadrul marilor serbări naționale, cari se vor desfășura în ziua de 10 Maiu c. se va pune piatră fundamentală unei mărețe catedrale ortodoxe la București, e tocmai potrivit prilejul ca și românii uniți cu ocazia serbărilor de la Alba-Iulia din ziua de 20 Maiu c. să pună temelie fondului, din care să se poată clădi, cât mai curând, biserica monumentală a „Sfintei Uniri“ din aceasta cetate istorică.

E datoria fiecărui suflet român să contribuie cel puțin cu câte o cărămidă la înfăptuirea acestei opere mărețe, de o parte, ca tot natul să aibă ceva într'însa, iar de alta, ca să fie în cursul veacurilor o dovadă grăitoare despre sufletul înțelegător al rostului noilor vremi, și a spiritului de jertfă pus cu drag în serviciul bisericii de către fiii recunoscători pe cari i-a născut, instruat și educat. Aceasta cu atât mai mult, cu cât noi românii uniți, neavând aici în Alba-Iulia o biserică corespunzătoare, suntem nevoiți a recurge la bisericuțele vechi din mahalelele orașului, pentru a serbători zilele mari ale neamului.

Apelăm deci cu toată încrederea la toți fiii acestei biserici, în special la Preasfințiii noștri arhierii, la canonici, protopopi, preoți, intelectuali de toate categoriile, la comercianți, industriași, meseriași și plugari, și-i rugăm să ne ajute cu cât pot și-i trage inima, ca să putem înfăptui, c'un ceas mai de vreme, acest gând măreț, deopotrivă plăcut lui Dumnezeu și oamenilor.

Dumnezeu să binecuvinteze acest gând și s'ajute!

Rugăm ca banii să se trimită dlui avocat Dr. Grigorie Gherman Alba-Iulia, cu mențiunea, „pentru biserica sfintei uniri din Alba-Iulia“, iar listele se vor restitui în termen potrivit împrejurărilor locale, dar cel mai târziu până la 31 Decembrie 1929, oficiului protopopesc unit din Alba-Iulia, pentru a se putea face de o parte chitări în ziarele „Unirea“ și „Unirea Poporului“ din Blaj, iar de alta, pentru ca maritimieșii contribuenți, să poată fi trecuți în „Cartea de aur“ a acestei biserici.

Alba-Iulia, la 3 Maiu 1929.

Vasile URZICĂ, protopop, Ilie MAGDA, preot, Ioan POP și Dr. Atanasie MĂRZA, curatori primari, Cornel Andreă, Ioan Anghel, Gheorghe Barițiu, Bazil Băcilă, Ilarie Cacovean, Ștefan Cacovean, Nicolae Câmpăean, Dr. Iuliu Cioban, Ioan Codrea, Dr. Ioan Colbazi, Virgil Cneuiu, Iulian Dumitru, Ioan Fleșeriu, Ioan Gherasim, Sabin Ghergar, Dr. Grig. Gherman, Ioan Gligorescu, Dr. Ioan Marciaș, Ioan Mărginean, Sabin Mărginean, Valer Mărginean, Eugen Mera, Andronic Muntean, Semproniu Muntean, Filon Maștean, Avram Oarga, Leonte Opreșu, Dr. Nicolae Pop, Dr. Ștefan Pop, Ioan Pușcariu, Ioan Rebrean, Anghel Roșca, Ilie Roșca, Petru Roșca, Iosif Rasu, Mihail Șerdean, Nicolae Șeșșan, Sabin Solomon, Samoilă Spinean, Dr. Camil Velican, Dr. Septimiu Velican, Enea Zoflean.

Cereți pretutindeni:

„UNIREA“

Trad. de Ioan Rinea, preot

ciună și sinamăgire? Și poate fi oare plăcută muzica aceea, care, drept acord final, se preface într'o disarmonie stridentă? Aceștia hotărât, încă sunt „unglückliche Künstler“.

Sunt deplin convins că cel ce n'a găsit în sine însuși pe omul mulțumit și fericit, care nu găsește plăcere în a trăi, acela nu s'a descoperit pe sine însuși. Repet: Acela nu s'a descoperit pe sine însuși, locul și rostul său în lume. Acela n'a reușit să-și formeze o icoană despre lume, ci a clădit numai niște ruine pentru bufnițele nopții, ori mai bine zis, n'a clădit nimic, ci a distrus, căci a creia numai un lucru bun se poate. Cel ce-și otrăvește viața, fie cu pesimism, fie cu altă otravă, acela nu trăiește. Celce nu și-a creiat un ideal sublim în viață, acela dela început n'a știut, la ce lucrează, opera i-se sfarmă, până când o ține încă în mâinile sale, fiindcă nici nu poate dăinui o operă, căreia îi lipsește coeziunea, adică: iubirea, închiegarea, adică: căldura, interiorizarea și armonia, cu'n cuvânt fericirea.

Să nu-mi spuneți, însă, că om fericit și mulțumit se află numai în lumea viselor și a basmelor! Nu-mi arătați chipurile trase, subte și uscate ale suferințelor, bolnavilor, robilor, ale săracilor, muncitorilor din fabrici și ale minerilor și nu mă întrebați, cu conștiința învingătorului, că pot fi oare fericiți unii ca aceștia? Eu am în vedere opera lui Dumnezeu și nu nenorocita operă de schimonosire a omului. Un lucru e sigur: omul poate strica totul, chiar și chipul lui Dumnezeu în sine însuși. Dacă ordinea noastră socială desfigurează chipul lui Dumnezeu în atâtea milioane de indivizi, dacă, prin-

zându-i în jugul muncii, le înăbușe dezvoltarea, ea nu face altceva, decât ceea ce facem cu o pașiște, când o presărăm cu bolovani. Firicelele de iarbă se închircesc, se pipernicesc și îngâlbenesc sub grămada de bolovani, dar ele însetează după raza de soare și după aerul, de cari au fost despoiate. Ce putem face pentru o conștiință atrofiată de mizerie? Îndepărtați bolovanii și veți vedea cum sufletele, ca și pașiștea, capătă culoare, se înviesc și se bucură de viață.

Privind nenorocita încadrare a acestor suflete în ritmul vieții, despre cele mai multe s'ar putea spune: mai bine era pentru ele, dacă nu s'ar fi deșteptat de loc, dacă n'ar căuta și n'ar încerca nimic, și ar trăi o viață inconștientă, vegetând sub tirănia absolută a unei iluzii șterse ori a unui sentiment vulgar. Da, mai bine era pentru ele așa.

Individualitatea omului însă e un instinct ancestral, și a-o forma e o datorie elementară și imperativă a omului, precum, pentru stejar și fag e o necesitate firească a germina, a crește și a se desvolta. Deosebirea e doar aceea, că până când aproape toți stejarii și fagii reușesc a se desvolta în copaci uriași și plini de vigoare, omul, care să isbutească a creia o armonie conștientă din viața sa, și care să poată răspunde senin și fericit la marea întrebare a existenței — omul acesta nu se poate găsi prea ușor. Toți ceilalți oameni, la rândul lor, sunt forme nedesvoltate, germeni, larve ori artiști nenorociți — lentile concave și convexe.

Stiri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Alexandru Mureșan* din Ragla protopop onorar, pe pâr. *Patriciu Trușas* preot III la Baia mare, iar pe pâr. *Eugen Pop* capelan cu drept de succesiune la Noșig.

Cam câți cetățeni va avea statul papal. Cardinalul Gasparri, care împlinește, mai nou, și rolul de ministru prezident al statului Vatican, a dat de curând o ordonanță, prin care se stabilește, că numai aceia pot fi cetățeni ai statului Vatican, cari locuiesc permanent pe teritoriul lui. Iar numărul acestora sf. Părinte vrea să-l reducă la minimul posibil, să nu atingă eventual nici cifra de 500. Intre aceștia ar fi vre-o 75 de gardiști elvețieni, vre-o 70 de jandarmi, vre-o 30 de pompieri, câțiva grădinari, păzitorii muzeelor și galeriilor și servitorimea. Nici chiar membri gardei nobile și ai gardei palatului nu vor face, afirmative, parte dintre cetățenii statului papal.

Ce deliete vor fi amnestiate. Din prilejul serbărilor jubilarie ale unirii se vor amnestia o serie de deliecte militare, cuprinse într-o lege specială de amnestie. Ele sunt următoarele: 1. Absența la recrutare. 2. Nesupunerea la incorporare. 3. Dezertarea, în țară și în streinătate, în timp de pace. 4. Nesupunerea la concentrări și la viza livretelor. 5. Necomunicarea strămutării domiciliului. 6. Tănuirea nesupușilor și dezertorilor. — Dezertările la inamic, cât și crimele și delapidările nu se amnistiază. — Odată cu legea amnestiei, guvernul va veni cu un decret de grațieri și reduceri de pedepse militare.

Locale. Dumineca viitoare, la Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Dr. Augustin Tatar*, profesor la Academia de teologie.

— **Marile serbători naționale** din 9 și 10 Maiu s'au prăznuit și la noi în Blaj cu pompa cuvenită. După liturghia solemnă din ziua Înălțării Domnului, toată lumea a ieșit în cimitir pentru a face pomenirea eroilor neamului, a căror icoană a fost înviată aici de pâr. *Dr. Augustin Tatar* dela Academia de teologie. A doua zi, în 10 Maiu, s'a celebrat, în prezența tuturor autorităților și a școalelor, un Te-Deum solemn, pontificat de Mgr. *Dr. Ambroziu Cheșianu*, vicarul mitropoliei, iar după acesta s'a făcut sădirea stejarului unirii, în grădina botanică a liceului, unde a rostit frumoase cuvinte de îndemn directorul *Ștefan Pop*. Au urmat apoi, la mitropolie, recepțiile obișnuite — prezidate de I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile și d. *Dr. Zaharia Boila*, prefectul județului —, la cari s'a remarcat absența cultului reformat. După masa, oferită din partea părintelui mitropolit, s'a dat, în sala de gimnastică a liceului de băieți, un reușit matineu școlar, în programul căruia s'a încadrat și conferința ocazională a profesorului *Gh. Marinescu* dela universitatea din București, venit anume în scopul acesta. De prisos să mai amintim, că în cursul ambelor zile Blajul a avut permanent frumoasa haină de serbătoare a mândrului nostru tricolor.

Serbările dela Alba-Iulia și presa. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Pentru a putea servi pe reprezentanții presei străine și din țară cu informațiuni și a-i putea încartirui, s'a constituit pentru serbările unirii din Alba-Iulia (20 Maiu 1929) un birou de presă sub prezidenția dlui deputat *V. V. Tilea*. Toți dd. ziaristi, cari doresc a participa la serbările dela Alba-Iulia și voesc să li-se rețină o cameră, precum și locuri la tribuna presei, sunt rugați a comunica dorința lor, până la 17 Maiu, dlui *Tilea* la Cluj (str. Elisabeta 42), iar după aceea dată la Alba-Iulia (Biroul de presă). — Biletele de călătorie le vor ridica domnii, cari nu beneficiază de permanent, dela Comitetul serbărilor, Ministerul Bănătuului, str. G. C. Cantacuzino 13-15«.

Ședința plenară a secțiilor Asociației noastre culturale se va ținea la Cluj în zilele de 21 și 22 Maiu, sub prezidiul dlui *Vasile Goldiș*. În afară de agendele curente de ordin administrativ, între cari și complectarea vacanțelor din secții, programul are și două vorbiri de intrare alor doi membri activi (*Emil Pop* la secția științelor naturale și *Vasile Vlaicu* la secția social-economică), cari au fost aleși în ședința plenară din anul trecut. Intrunirile, la cari sunt invitați toți membri activi și corespondenți ai secțiilor, se vor ținea în localul dela »Ardealul« (str. Memorandului 22, etaj).

† **Pâr. Damaschin Ghroșias**, paroh în Bucium (arhidieceză) s'a stins la 8 Aprilie c. în anul 55 al vieții și 30 al preoției sale cinștite — Odihnească în pace!

† **Pâr. Pompeliu Mureșan**, paroh în Vale (eparhia Gherlei), s'a stins la 11 Aprilie c. în anul 62 al vieții și 23 al preoției sale cinștite. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

„Telegraful român“. Sibiu. Luăm act cu plăcere de hotărârea de a Vă ocupa în curând pe larg de »rolul istoric precumpănitor al ortodoxiei în tot trecutul neamului nostru«, dar Vă rugăm foarte mult, ca în locul țiradelor obișnuite să cercați a răsturna cu acel prilej afirmațiile »chinuite« — cum le spuneti — ale »profesorului« nostru din numărul dela 27 Aprilie al »Unirii«. Va fi mai folositor și poate mai concludent.

„Biruința“. Cluj. Reproducem și noi în numărul acesta declarațiile din palament ale prim-ministrului țării și credem că ele ajung pentru a Vă face și pe Dvoastră să Vă revizuiți informația referitoare la »prezența preoților, în frunte cu însuși mitropolitul Vasile Suci, la solemnitatea laică« a steagurilor de voinic. Lămuririle competente ale premierului vor putea să Vă dămirească eventual și în ce privește chestiunea ce vă agită atât de mult: »Cum de s'a abătut apa sfințită peste aceste cohorte de partizani, adunați ca la o întrunire politică de suburbie(?), într'un spirit de ură(?) și cu scopuri atât de puțin religioase?«. Iar dumeriți în punctul acesta, poate veți fi pe viitor mai iertători și față de atitudinea politică a celorce îndrumă acest organ de publicitate, îngăduind, ca — dupăce Dvoastră Vă este permis să continuați a Vă mai înșirui sub steagul »Biruinței« și după atâtea prăbușiri șgometoase — să putem rămânea și noi consecvenți trecutului nostru măcar acum, în zilele de biruință ale acestuia.

R. Hârsoni. Deocamdată cel puțin, spațiul restrâns nu ne permite să publicăm în coloanele noastre traducerea atât de îngrijită, a operei marelui *Prohászka*, care incontestabil merită să apară și în limba română. Cercați însă la societatea de editură »Sf. Unire«, care poate să nu fie străină de gândul de a ajuta la scoaterea în volum a traducerii Dvoastre. Ocazional putem să mai dăm însă și noi din părțile mai de actualitate ale ei.

D. Teaca. Din cauza serbărilor de Joi și Vineri (9 și 10 Maiu), numărul acesta s'a cules încă de Miercuri, așa că scrisul Dvoastră, altfel binevenit, a sosit prea târziu pentru a-i mai putea face acum loc. Iar pentru alt număr și-a pierdut actualitatea.

Oficiul parohial, Tăurea. Am primit abonamentul pe anul curent. Calendarul țerut s'a trimis.

P. Hunedoara. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Se caută cantor

Curatoratul bisericii gr.-cat. din **Sântimbru**, protopopiatul Alba-Iulia, prin aceasta serie concurs pentru ocuparea postului de cantor la acea biserică devenit vacant prin deces. Termenul de concurs este 2 Iunie 1929, până când cei interesați își vor înainta cererile provzute cu diplomă pe adresa: Oficiul parohial gr.-cat. **Sântimbru p. Teiuș**. Până la acest termen fiecare concurent se va prezenta în una din următoarele zile: 9 Mai, 12, 19, și 21 Mai, sau 2 Iunie a. c. pentru a cânta în biserică, când își vor putea înainta cererile personal. Pot concura și cei ce nu au diplomă, dacă sunt perfectți în ale cantului și tipicului, obligați fiind aceștia a merge la proximal curs cantoral spre a și câștiga diploma.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosirea alor 4 jugăre arător, ciasa prima.

2. Eventualele venite după funcții sacre.

Sântimbru, dia ședința curatorului, sericei gr.-cat. ținută la 23 Aprilie 1929.

Liviu Dumifrean, par

P. S. On. frați preoți sunt rugați să avizeze cei interesați. (25)

Camera de Comerț și Industrie din Alba-Iulia

Publicațiune

La conformitate cu art. 11. din legea merelor de Comerț și Industrie, modificată aduce la cunoștința tuturor comercianților industriașilor din județele Alba și Târnă Mică, că **listele electorale**, cuprinzând membri eligibili ai acestei Camere de comerț au fost întocmite, conform art. 5 și 6 din legea și sunt puse la dispozițiunea bilicului în birourile Camerei, pentru a se la cunoștință.

Cei ce vor avea de făcut vre-o contățiune asupra înscrierii sau omiterii vre- un membru de pe aceste liste, contestațiunea o adresa Camerei noastre în termen de 15 dela data de 25 Aprilie 1929, când aceste liste au fost puse la vedere conform art. 11 menționat mai sus.

Preș. Comisiunii Interimare

S. Gavril Crișanu

p. secretar:

ss. Dr. Candin

Batoze Typul cel mai

Tractoare

Instalațiuni de moară

**S. A. Română pentru Comerțiu d
Mașini Agricole**

Cluj, Str. Reg. Ferdinand Nr. 63

Reprezentanța generală pentru România a fabric

**Első Magyar Gazdasági Gépgyá
BUDAPESTA**

(927)

FLEGLER

Intreprindere de tapetărie și zugră
vire artistică

Cluj, str. I. Rațiu

Zugrav modern de odăi. Specialități de t
tărie, asortiment din cele mai bogate

Intreprinde renovări, în stil, de biseric
castele; văpsiri de edificii și mobile,
precum și lustruiri de email.

Execută, pe răspundere, stărpiri de insecte

Devize gratuite! — Comande din provincie
aranjează în condițiile cele mai favorabil

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție
de ani îndelungați, turnate din material de
prima calitate ca înainte de războiu, efep
tute în mod artistic. Experiență îndel
lungată, de ani de zile, asigură o muncă
irepreșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 22-1